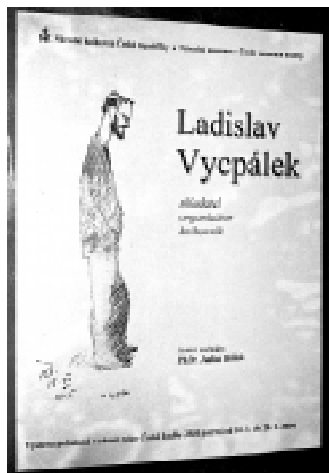

Výstava k jubileu Ladislava Vycpálka

V Národní knihovně v Klementinu působila v minulosti řada významných osobností, které zanechaly výraznou a hlubokou stopu v české kultuře. K těm nejvýznamnějším se řadí skladatel Ladislav Vycpálek (1882–1969). Bezprostředním impulsem k uspořádání výstavy „Ladislav Vycpálek – skladatel, organizátor, knihovník“ byl 9. leden 2004, kdy uplynulo 35 let od jeho úmrtí. Výstava se usu-

tečnila na prahu roku české hudby, který přichází jednou za deset let, proto mohla být zařazena do letošního projektu Česká hudba 2004.

Už sám pojem „vystavovat hudbu“ napovídá, jak je přiblížení něčeho tak svrchovaně specifického, jako je hudební tvorba, prostřednictvím výstavy nelehké. Mimo jiné tu jde o jeden z rozměrů hudebního knihovnictví a hudební dokumentace. Hudební dokumenty nebo dokumenty o hudbě se stávají vystavovanými exponáty, které je třeba ozvláštnit a doprovodit nejen textem, ale i obrazovým i jiným názorným materiálem.

Vycpálovým krédem byla především hudební tvorba. (Tvůrčí osobnost L. Vycpálka jsme připomenuli v článku „Blahoslavený ten člověk“ v periodiku NK *Bulletin plus*, 2002, č. 1, s. 11.) Vycpálově tvorbě byla proto věnována podstatná část výstavy, která sledovala období od tvůrčích začátků až po léta zralosti. Zvláštní pozornost patřila velkým útvarům vokálně-instrumentálním, jako jsou *Kantáta o posledních věcech člověka* (1921), *Blahoslavený ten člověk* (1933) a *České requiem* (1940), v nichž spočívá vlastní těžiště Vycpálkova díla a významu. V té době, převážně ve 20. a 30. letech, píše rovněž pozoruhodnou hudbu komorní a tvořit nepřestává ani ve stáří. To všechno a mnohé další připomenula výstava výběrem zejména tištěných hudebnin a v menší míře i vzácného rukopisného materiálu z fondu hudebního oddělení NK, které výstavu uspořádalo. Vystavené exponáty průběžně doprovázel zajímavý fotografický materiál zapůjčený z Českého muzea hudby.

Dále byla připomenuta Vycpálkova organizátorská činnost, zejména jeho působení v Umělecké besedě, kde byl po celá desetiletí významným členem, a též jeho činnost publicistická a kritická.

Vycpálovou kvalitu umělecké, vědecké (na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy vystudoval filologii) a vůbec jeho široká kulturní zainteresovanost se snad nejmarkantněji a nejučinněji projevily v povolání knihovníka, jež se svou příslovečnou důsledností pojímal jako skutečné poslání. V dnešní Národní, tehdejší Univerzitní knihovně, ve svém celoživotním zaměstnání působil plných 35 let (1907–1942). Toto téma osvětlily exponáty jak z fondu

hudebního oddělení, tak z Archivu NK, zejména unikátní listinný materiál. Vycpálek až příliš dobře věděl, že počínaje rokem 1923 tu budeje vskutku moderní hudební oddělení, jehož ustavení se mu předtím podařilo prosadit, oddělení, kde nejedna jeho pracovní zásada a metoda, včetně základního členění fondu, platí dodnes.

Výstava o mnohostranně činném a význačném Ladislavu Vycpálkovi, významném představiteli české hudby především v období mezi dvěma světovými válkami, tedy znamená kus života a dnes už i kus historie Národní knihovny. Výstava k počtě L. Vycpálka se vlastně dotýká i nás samých. Nebyť Vycpálka, možná bychom ještě dlouho neměli samostatné hudební oddělení, o jehož ustavení se před více než 80 lety zasloužil, respektive neměli bychom takové hudební oddělení, jaké máme dnes. Už za života a působnosti Vycpálkovy mělo hudební oddělení NK význam celonárodní, dnes už po mnoho desetiletí se těší významu mezinárodnímu.

Výstava byla realizována ve dnech 5. ledna až 20. února 2004 a setkala se s příznivým ohlasem. Pěkně – a myslím, že za všechny – to do pamětní knihy napsal herec a pedagog Vladimír Matějček: „Děkuju za poznání krásného člověka!“ Doufejme, že jsme přispěli nejen k poznání, ale i oživení zájmu o Vycpálkovu nadčasovou a svrchovaně hodnotnou tvorbu.

Julius Hůlek
Národní knihovna ČR